

שמור

כ"ד באייר תשנ"ד
5 במאי 1994
1004773

אל: לשכת השר

מאת: לשכת המנכ"ל

הנדון: לקראת ישיבת הממשלה

כללי

לאחר מו"מ בן שבעה חודשים שהחל עם חתימה על ה-DOP בווישינגטון, נחתם בקהיר (4.5) הסכם עזה ויריחו תחילה ע"י רה"מ רבין וראש אש"פ ערפאת.

א. התהליך המדיני

1. ישראל-אש"פ

הסכם עזה ויריחו נחתם (4.5) במרכז הקונגרסים בקהיר, בחסות הנשיא מובראכ, מזכיר המדינה האמריקאי ושה"ח הרוסי ובנוכחות מספר שרי חוץ ערביים (ירדן, תוניס, מרוקו, קטאר ועומאן).
ערב החתימה (3.5) נועדו בקהיר רה"מ רבין וערפאת לאחר ששתי המשלחות, הישראלית והפלסטינאית סיימו את שיחותיהן. במקביל התקיימה סידרת פגישות בין מובראכ למזכיר המדינה, ערפאת ורה"מ רבין, פגישה משולבת של שה"ח האמריקאי, רה"מ רבין, שה"ח פרס, שה"ח מוסא וערפאת ופגישות נוספות.
במכתב לו"מ של רה"מ רבין אשר צורף להסכם, הוגדרו הנקודות שנתרו עדיין לדיון: גודל שטח יריחו, נוכחות שוטר פלס' על הגשר ומנהל פלסט' למסוף.
התקרית שארעה בטקס, במהלכה סירב ערפאת לחתום על מפות יריחו, יושבה לאחר דיון מאחורי הקלעים, אשר הביא להשלמת החתימות והמשך הטקס כמתוכנן.

2. תגובות לחתימת ההסכם

המחנה הפלס' המנסה לעכל את השינוי שחל, אינו מברך בינתיים על חתימת ההסכם, והתגובות הראשוניות הן מאופקות.
הנהגת אש"פ בתוניס שומרת עד כה על שתיקה, למעט קאדומי, אשר התיחס להסכם כ"רע במיעוטו", אשר באמצעותו יש להמשיך ולחתור להשגת המטרות הפלס'.
בשטחים ניכרת מגמה מעורבת. מנהיגי "הפנים" ממשיכים לדבוק בקו נוקשה יותר, על רקע ביקורתם על דחיקתם ממהלך המו"מ ומעצם רגישותם לתגובות הרחוב הפלס'. הסתייגותם בוטאה ע"י אי השתתפות בטקס בקהיר.
האופוזיציה הפלס' מגנה, כצפוי, את ההסכם ומבהירה שאינה מחויבת לו ותנסה לסכלו.

אופרטיבית, נראה שהנהגת אש"פ אינה ערוכה לקראת הכניסה לשטחים וממשיכה להתקל בקשיים לוגיסטיים בארגון כוחות המשטרה הפלס' ופריסתם בעזה וביריחו.

ירדן הזדרזה להגיב על חתימת ההסכם בהבעת תמיכה בהחלטה הפלס' ובאש"פ כנציגו הבלעדי של העם הפלס'. בעמאן שוררת עצבנות לקראת יישום ההסכם כשירדן מבקשת לבחון כיצד ייושם ומה תהיה מידת השפעתו עליה. ההחלטה להשתתף בסופו של דבר בטקס, מעידה על מורכבות הקשר של ירדן עם אש"פ, ובבחינתה נלקחו בחשבון לבטי קשרי ירדן עם מצרים, ואיתות לארה"ב שאין הירדנים מבקשים לפגוע בתהליך השלום.

סוריה אשר נעדרה מהטקס, נעה בתגובותיה בתקשורת בין הסתייגות עוינת מתוכן ההסכם ומהותו להתקפה גסה וחריפה נגדו ונגד ערפאת.

לבנון שנעדרה אף היא, הגיבה להסכם ברגשות מעורבים. שה"ח בויז אמר שהזכויות הפלס' שהושגו אין בהן די, אך אם ההסכם מקובל על ההנהגה הפס' הרי שלבנון מאחלת לה הצלחה. שר ההסברה הלבנוני שלל ההסכם לחלוטין. מצרים פעלה להדגשת מרכזיותה בתהליך, והצדקת גישתה למציאת פתרון לסכסוך. זאת על מנת להאדיר את מעמדה בעולם הערבי ובמישור הבינלאומי, ובמקביל, להבהיר לעם המצרי שמאמצייה מאז חתימת הסכמי קמפ-דיויד, נעשו לא רק למען מצרים אלא גם למען העניין הערבי כולו.

3. ההסכם הכלכלי עם הפלס'

ההסכם שנחתם בפאריס (29.4) מהווה נספח להסכם קהיר ומסדיר את היחסים הכלכליים בין הצדדים.

יישום ההסכם יחל ברצועת עזה ובאיזור יריחו, ובשלב מאוחר יותר ניתן יהיה ליישמו גם לשאר הגדה המערבית במידת הצורך. ההסכם מבוסס על עקרון של סחר חופשי ומעטפת מכס אחידה בין המשקים, למעט חריגים מעטים.

שני הצדדים ימשיכו לדון באפשרות של הנפקת מטבע פלס' על בסיס של הסכמה הדדית, במסגרת ועדה כלכלית משותפת שתוקם לצרכי מעקב אחר יישום ההסכם.

4. ביקור כריסטופר

בטקס בקהיר סיים מזכיר המדינה האמריקאי סיור בן שבוע במזה"ת, במהלכו ביקר בריאד, קהיר, ירושלים ודמשק. עם המלך חוסין נועד בלונדון טרם הגיעו.

קידום המו"מ הישראלי-סורי עמד במרכז ביקורו זה. לקראת הביקור הוכנה "חבילה" ישראלית קונקרטית שהוצגה בפניו (29.4), אשר עיקריה הועברו לסורים (1.5-30.4). הסורים הכינו הצעה נגדית שהוצגה לצוות הישראלי הבכיר ע"י המזכיר. ע"פ הערכת האמריקאים, התגובה הסורית פותחת פתח להעמקת המו"מ בין שני הצדדים. לאור זאת מוכנה ארה"ב להשקיע מאמץ במילוי תפקיד של מתווך, והנשיא קלינטון אף הודיע על כך בשידור טלוויזיה (3.5). בירושלים סוכם עם המזכיר על חזרתו לאיזור באמצע מאי להמשך קידום המו"מ.

ב. רבצ"ד

1. עדכון

א) משלחת ישראל שבה (5.5) מדוחה שבקטאר ממפגש קה"ע לבק"ן ולפר"ן.
ב) מפגש קה"ע לפליטים יפתח ב-10.5 בקהיר.
ג) סדנא לענייני תחבורה התקיימה השבוע בפאריס (3-5.5) במסגרת פעילות קבה"ע לפיתוח כלכלי. מטרת הסדנא לגבש תכנית לקשרי תחבורה איזוריים בין מדינות המזה"ת.

ד) בהמשך לסבב עומאן, החלו ההכנות לטיפול במגוון הפרוייקטים בתחום המים שאושרו שם. במסגרת זו התקיימו השבוע מגעים עם קנדה ועם נורבגיה.

ג. מצרים

1. במגזין העסקים של העתון "גלובס" התפרסמה לראשונה (2.5) רשימה של 20 אנשי עסקים מצריים המתעניינים בקשרי מסחר עם אנשי עסקים ישראלים.

2. באלכסנדריה הסתיים (27.4) כנס בינ"ל של מפעלים קטנים ובינוניים, במהלכו הוחלט על הקמת ארגון מדינות הים התיכון לנושא זה. הארגון כולל בשלב זה את נציגי מרוקו, תוניסיה, לוב, מצרים, ירדן, ישראל, תורכיה, והפלס'. נציגי צרפת וספרד לכנס טרם מסרו החלטתם ביחס להצטרפות לארגון.

ד. ארב"ל

1. TIPH

טקס חתימה על מזכר הבנה (MOU) וחליפת מכתבים המסדירים את כללי פעולת TIPH נחתם ב-2.5 במשה"ח הדני. מצידנו חתם על ההסכם סמנכ"ל ארב"ל ומהצד הפלס' שגריר אש"פ לשעבר באו"ם לביב טרזי. צוות החלוף של TIPH עומד להיכנס לחברון ולשהות שם עד הגעת אנשי הנוכחות המזנית בשבוע הקרוב. מנדט TIPH הוא לשלושה חודשים, החל מה-8.5, וכולל 160 איש. הארכת המנדט תתאפשר רק בהסכמת הצדדים.

2. השתלבות ישראל בכוחות לשמירת השלום של האו"ם

משלחת ישראלית יצאה (26.4) לסידרת התיעצויות באוסטריה, שוייץ וארה"ב, בנוגע להקמת בי"ח שדה באנגולה. ראשי הצל"א קידמו בברכה את יוזמת ישראל להגביר מעורבותנו בפעילות האו"ם, והביעו נכונות לשתפנו בנסיונם.

3. איכות הסביבה

מנכ"ל UNEP (U.N. ENVIRONMENT PROGRAMME) הודיעו כי יוסף תמיר הוכר ע"י הארגון כמי שפעל רבות למען שיפור איכות הסביבה, ויקבל את אחד מ-39 פרסי ההוקרה שיוענקו במהלך 1994.

ה. אירופה

1. פורום הים התיכון

סוגית צרופנו לפורום הועלתה ע"י שה"ח פרס בפגישתו עם שה"ח המצרי מוסא. למצרים, עפ"י מוסא, אין התנגדות לצרוף ישראל. הספרדים חזרו על הבטחתם לפעול להכללתנו בפורום כבר בישיבה שתיערך באלכסנדריה בראשית יולי, וראש אגף מז"ת במשה"ח הפורטוגלי ציין שאינו רואה סיבה לאי צרופנו. מוכן ליזום העלאת הנושא, כפוף לאישור הדרג המדיני.

לנוכח התנגדות צרפת ואיטליה, והבעיתיות שבצירוף מדינות ים-תיכוניות נוספות, לא ברורים עדיין הסיכויים לשינוי ההחלטה.

2. במפגש הקבוצה הים-תיכונית בקורפר (26.4), הוחלט לבקשת גרמניה וצרפת, לפנות למדינות המפרץ ולבקש הסרת החרם על ישראל. הפניה תיעשה במסגרת מפגש המועצה לש"פ EU-GCC, המתוכנן להיערך ב-7.5 בריאד.

3. ביקורים:
- שר הפנים של הולנד, חבר המפלגה הסוציאליסטית ההולנדית, יהודי ניצול שואה, מבקר בישראל (4-8.5) ונפגש עם צמרת המדינה. השר מייצג כאן את ממשלת הולנד בטקס חנוכת הקיר ההולנדי ביד-ושם.
- ראש עיריית מילאנו מבקר בישראל (1-7.5) במסגרת שהותו נכרתה ברית ערים תאומות בין מילאנו לת"א.

1. מזא"ר

1. משלחת עיתונאים מהרפובליקות המוסלמיות
משלחת עיתונאי טלויזיה מהמדינות קזחסטאן, אוזבקיסטאן, אזרביידג'אן, קירגיסטאן, וטאג'יקיסטאן ביקרה בארץ (28.4-5.5) כאורחת משה"ח ולע"מ. זהו פרוייקט ראשון מסוגו, המאפשר חשיפת ישראל לאוכלוסיה המוסלמית במדינות אלו אשר היתה נתונה במשך שנים לתעמולה עוינת, וכן לאור הפעילות האיראנית העניפה כיום באיזור זה.

2. צ'כיה
הפרלמנט הצ'כי אישר (29.4) הצעת חוק המאפשרת החזרה מוגבלת של רכוש פרטי לאנשים פרטיים יהודים או יורשיהם.

3. פולין
שר ההגנה הפולני ביקר בישראל (27.4-1.5) כאורח רה"מ ושהב"ט. השר חתם על הסכם לש"פ עם ישראל.

2. אסיה

1. יפן - ישראל
שה"ח יפן הגיע (4.5) לביקור עבודה בן יום אחד, במסגרת הדיאלוג בדרג פוליטי בכיר המתקיים בשנים האחרונות בין שתי המדינות.
בהעדרו של שה"ח לרגל חתימת ההסכם בקהיר, ארחו ס/שה"ח. האורח הודיע על נכונות יפן לחתום על הסכם שת"פ מש"בי בארצות שלישיות ונכונות להיכנס למו"מ על הסכם לש"פ מדעי. שה"ח היפני נפגש גם עם רה"מ רבין, וביקר בביה"ח ביריחו שהוקם בסיוע יפני.

2. ביקורים

- תאילנד: הנסיכה גאליאני, אחותו של מלך תאילנד הגיעה לביקור פרטי בן שבוע. לנסיכה מתלווה צוות טלויזיה המסקר את תנועותיה בהרחבה. לביקור חשיבות רבה על רקע העובדה שמלך תאילנד לא עזב את ארצה מזה חצי יובל שנים, ובני משפחת המלוכה משמשים בסיוריהם בחו"ל כנציגיו.
- השר הבכיר מסיגנופור - יגיע לביקור רשמי ב-7.5.
- שר החקלאות של מיאנמר יקיים ביקור פרטי (11-15.5).
- מהודו יגיע ארצה שר המזון, וכן משלחת פרלמנטרים וראש האופוזיציה ממדינת ג'וגראט.

ח. אפריקה

- שר התחבורה והתקשורת של סוואזילנד ביקר בארץ (1-4.5).
- במסגרת תכנית הפריסה מחדש של נציגויותינו באפריקה, סגרה השבוע (1.5) שגרירותנו בטוגו את שעריה. שגרירנו בחו"ש יואמן גם למדינה זו.

ט. מש"ב

1. אגף מש"ב קיים השבוע (4.5) יום עיון משותף עם מכון היצוא ותמ"ס בנושא קידום היצוא הישראלי באמצעות המערכת המש"בית. נבחנו נוהלים קיימים לקידום היצוא באמצעות מש"ב והוצגו דוגמאות של הסכמים עסקיים שיצאו לפועל כתוצאה ישירה של פעילות מש"בית.
2. הסתיים בארץ הקורס השני לבוגרי אוניברסיטאות ממצרים. בטקס הסיום נכחו השגריר הדני והציר המצרי אשר שיבחו את ההסכם המשולש בין דנמרק-מצרים וישראל, והביעו תקווה להרחבת הפעילות המשותפת.

ערכה: רויטל פולג